

Розкриття поняття «інновації» зумовлене практичним застосуванням у контексті здійснення інноваційного розвитку. Інноваційний розвиток закладів охорони здоров'я доцільно охарактеризувати як нову модель організації та забезпечення доступного медичного обслуговування населення, що ґрунтується на інноваціях, характеризується ухваленням стратегічних рішень в інноваційній діяльності на всіх ієрархічних рівнях національної економіки.

Інноваційний розвиток сфери охорони здоров'я – динамічний процес структурного вдосконалення сфери завдяки втіленню новітніх знань задля поліпшення якості надання медичних послуг, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання сфери охорони здоров'я з орієнтацією на інноваційні перетворення. Інноваційний розвиток сфери охорони здоров'я – це вагома та витратна для держави справа, яка потребує постійного вдосконалення з метою поліпшення її функціонування та забезпечення виконання своїх соціальних функцій, що можливо за рахунок упровадження низки загальнонаціональних заходів та програм [1].

Важливим у цьому напрямі є вирішення проблем кадрової політики вдосконалення інноваційної політики для підвищення ефективності використання інноваційного потенціалу закладів охорони здоров'я, реалізацію напрямів їхньої інноваційної діяльності. Діяльність медичної галузі необхідно організувати, орієнтуючись на розвиток інновацій у сфері охорони здоров'я, вдосконалюючи існуючі бізнес-процеси, розробляючи й упроваджуючи проекти створення нових медичних проектів на основі інструментів проектного менеджменту.

Таким чином, в основі інноваційного підходу до управління закладами охорони здоров'я лежать системні перетворення в галузі, що поєднують формування інноваційної інфраструктури, інноваційного фінансово-економічного механізму, а також обліково-аналітичне, нормативно-правове, методичне та інформаційне забезпечення, які дають змогу, з одного боку, підвищити якість і доступність медичної допомоги, а з іншого – підвищити ефективність використання ресурсів охорони здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Литвинова О. Інновації в управлінні охороною здоров'я – боротьба чи єдність протиріч? URL: <https://www.vz.kiev.ua/innovatsiyi-v-upravlinni-ohoronoju-zdorov-ya-borotba-chy-yednist-protyrich/>
2. Шевченко В.А. Формування системи управління закладами охорони здоров'я. Processes, Strategies, Technologies: International Scientific Conference Innovative Economy : матеріали міжнар. наук-прак. конф., Kielce, Poland, January 27. 2017. P. 28–31.

Тетяна ПОПОВИЧ

здобувачка освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри менеджменту, публічного
управління та персоналу ЗУНУ Наталія КРИВОКУЛЬСЬКА

**ПОБУДОВА РЕЗУЛЬТАТИВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З
СПОЖИВАЧАМИ ПОСЛУГ В ПРОЦЕСІ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ
ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ОБ'ЄКТИВНА
НЕОБХІДНІСТЬ**

Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (стаття 2) обумовлено, що «місцеве самоврядування в Україні – це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста – самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст»[1].

Серед міжнародних документів, що дають визначення місцевого самоврядування, слід навести Європейську хартію місцевого самоврядування. Згідно з нею, «місцеве самоврядування означає право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою суспільних справ, які належать до їхньої компетенції, в інтересах місцевого населення» [2].

Отже, місія органу місцевого самоврядування може бути визначена так: «вирішувати питання місцевого значення», «здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою суспільних справ, які належать до їхньої компетенції, в інтересах місцевого населення».

«Надання різноманітних послуг мешканцям територіальних громад є провідною функцією місцевих органів влади. Тільки через їхню кількість і якість населення може оцінити ефективність і спроможність влади, в цілому, та місцевої, зокрема» [3].

А.Ліпенцев та Ю.Жук вважають, що «проведення адміністративної реформи в Україні активізує не лише потребу в удосконаленні системи публічного управління, а й зміну підходів до діяльності державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування, зокрема переорієнтування її насамперед на надання послуг» [4, С. 147].

Стосовно надання послуг, звернемося до джерела [5] де зазначено, що «для органів місцевого самоврядування проблемою є брак ресурсів на забезпечення організації надання адміністративних послуг, включаючи такі елементарні потреби, як папір, картриджі, витрати на поштові відправлення тощо, оскільки абсолютна більшість адміністративних послуг місцевого самоврядування визначені законами як безоплатні для суб'єктів звернення. Бюджетне забезпечення органів місцевого самоврядування є недостатнє... Крім того, головною проблемою базових адміністративних послуг є їх віддаленість (територіальна недоступність) для мешканців більшості сіл і селищ. Адже за їх отриманням необхідно їхати до районного чи навіть обласного центру (наприклад, за послугами Державної архітектурно-будівельної інспекції). На практиці це призводить до значних труднощів в отриманні таких послуг. Надання більшості базових адміністративних послуг органами виконавчої влади також означає, що органи місцевого самоврядування не мають належних важелів для забезпечення якості цих послуг».

Отже, основним суб'єктом надання адміністративних послуг мають бути саме органи місцевого самоврядування. Це дозволить отримати такі переваги: наблизити процедури надання адміністративних послуг до споживачів; зробити ці процедури максимально зручними і якісними шляхом ідентифікації потреб споживачів послуг та їх своєчасного і високопрофесійного задоволення.

Процедури, за якими громада безпосередньо бере участь у формуванні та реалізації місцевої політики, називають місцевою демократією чи демократією участі.

Інтегруючи різні підходи та трактування, поняття «громадська участь» автори наукової праці [6] визначають як систему дій, методів, інструментів та механізмів (об'єднаних логікою відповідного алгоритму) участі громадян у визначенні та вирішенні їхніх проблем у громаді. Ці автори стверджують, що в контексті управлінської діяльності громадська участь дає змогу враховувати соціальні чинники в процесі планування, мінімізувати соціальні та політичні

ризики внаслідок ухвалення та реалізації управлінських рішень, корегувати плани та поведінку влади відповідно до інтересів тих чи інших суспільних груп, а також залучати їх до процесу ухвалення управлінських рішень. Таким чином, громадська участь дозволяє, з одного боку, мінімізувати соціальні та політичні ризики, а з іншого – визначати, формулювати та відстоювати інтереси громади [6].

Процес громадської участі у науковій літературі класифікують по-різному в залежності від рівня впливу суспільства на ухвалення рішень. Наприклад, відповідно до класифікації Шеррі Арнштайна (Sherry Arnstein) [7] є вісім рівнів громадської участі (рис. 1).

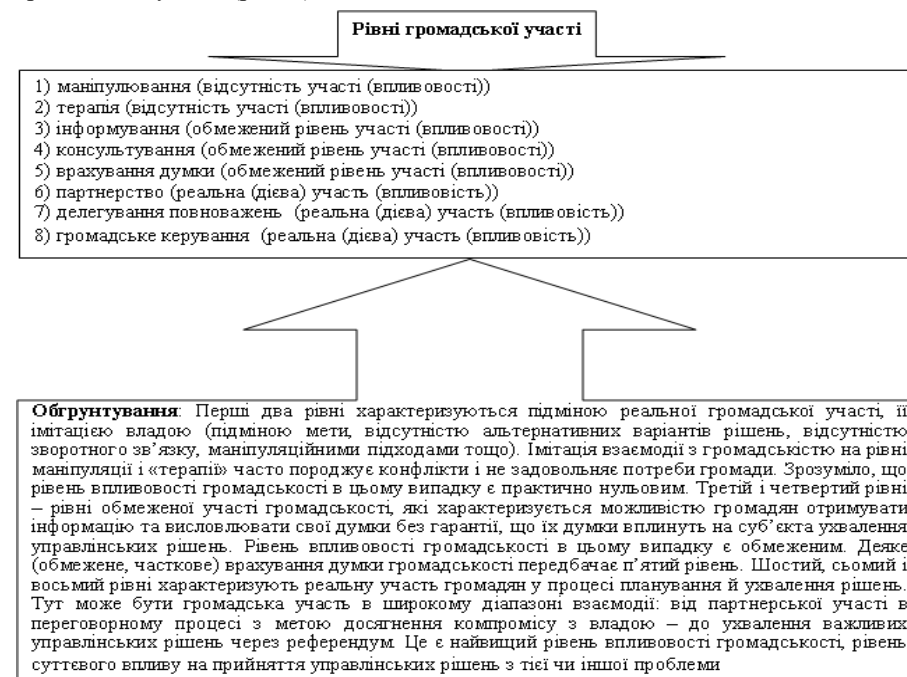

Рис. 1. Рівні громадської участі (за Шеррі Арнштайном)

Примітка. Сформовано на основі джерела [7]

Більше того, «світовий досвід показує, що політика, яка на стадії вироблення мала широку підтримку громадськості, має більше шансів на успішне втілення, ніж політика, яка викликає значну громадську опозицію чи є просто невідомою громаді. Більшість рішень органів влади стосуються населення. Якщо люди знають про ці рішення та вважають, що вони також брали

участь в їхній розробці, вони, швидше за все, дотримуватимуться такого закону чи такої політики» [8].

Усі рівні громадської участі вимагають побудови результативної комунікативної взаємодії з споживачами послуг в процесі досягнення цілей органу місцевого самоврядування (передусім, стосовно надання послуг).

Сьогодні «попри воєнний стан, місцеве самоврядування продовжує свою роботу сьогодні. Органи місцевого самоврядування (ОМС) усіх рівнів співпрацюють з військовим командуванням та військовими адміністраціями, а за потреби погоджують між собою окремі повноваження. Додаткові функції, які випали на долю місцевої влади у перші дні війни, стосувалися великого напливу внутрішньо переміщених осіб. ОМС організували реєстрацію відповідного статусу, видачу довідок і за допомогою членів громад налагодили процес розміщення людей, які покинули свої оселі... Для підтримки українських міст у пошуку партнерів створена нова онлайн-платформа Cities4Cities за підтримки Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи. Платформа є безплатним онлайн-інструментом. Він дозволяє ОМС України та інших регіонів Європи поділитися своїми потребами та пропозиціями, пов'язаними з міською інфраструктурою, а також налагодити прямі зв'язки для співпраці з отримання практичної допомоги» [9].

Список використаних джерел:

1. Про місцеве самоврядування в Україні: закон України (редакція від 13.02.2022 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#top>
2. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року (ратифіковано Законом України від 15 липня 1997 року № 452/97-ВР). URL: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
3. Некряч А.І. Субсидіарність по-українськи: реалії та перспективи (політологічний аналіз). Проблеми міжнародних відносин : зб. наук. пр. К.: КиМУ, 2010. Вип. 1. С. 23-37.
4. Ліпенцев А.В. Адміністративні послуги в Україні: поняття та сутність. А.В.Ліпенцев, Ю.С.Жук. Ефективність державного управління : збірник наукових праць. 2015.- Вип. 42. С. 140-148.
5. Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування. В.Тимошук. Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 124с. URL: http://pravo.org.ua/img/books/files/14586530662015_admin_service.pdf
6. Сергієнко О.І. Громадська участь/залучення громадян. Депутатська діяльність в округах (навчальний модуль). Олександр Сергієнко, Олег Ватаманюк. К. : ІКЦ «Легальний статус», 2016. 92 с.

7. Arnstein, Sherry R. "A Ladder of Citizen Participation," JAIP, Vol. 35, No. 4, July 1969, pp. 216-224 (Арнштейн Ш. Лестница гражданского участия. Журнал Американского института градостроителей, том 35, №4, июль 1969, сс. 216-224)

8. Місцеві ініціативи та залучення громадськості до здійснення місцевого самоврядування. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування. Карий О.І., Панас Я.В. Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 176с.

9. Місцеве самоврядування в умовах війни: підсумки за період від 24 лютого до 30 квітня. URL: <https://uplan.org.ua/analytics/mistseve-samovriaduvannia-v-umovakh-viiny-pidsumky-za-period-vid-24-liutoho-do-30-kvitnia/>

Мар'яна ПОПОВСЬКА

здобувачка освітньо-професійної програми

«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ

Науковий керівник – д.е.н., професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ Алла МЕЛЬНИК

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБИ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБАХ:ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Методичні підходи до визначення потреби закладів охорони здоров'я у лікарських засобах закріплені у Порядку визначення обсягів потреби в закупівлі лікарських засобів закладами і установами охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, затвердженому Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 липня 2017 року № 782. Цей порядок використовується для: підготовки та обґрунтування кошторисів для придбання лікарських засобів; планування нових і розширення існуючих державних програм закупівлі лікарських засобів; оптимізації кошторисів для придбання лікарських засобів на основі пріоритетних проблем охорони здоров'я і раціональних підходів до лікування; розрахунку потреби у лікарських засобах для надання невідкладної медичної допомоги під час стихійного лиха, екологічних катастроф та епідемій; оцінки існуючого співвідношення потреба/попит стосовно лікарських засобів [1].

Визначення обсягів потреби в закупівлі лікарських засобів закладами і установами охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, здійснюється за допомогою наступних методів: